



**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Warszawa, 16 września 2022 r.

DIH-3.707.108.2022.IJ

DECYZJA DIH-III/114/2022

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r., poz. 735, z późn. zm.), art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz.U. z 2019 r. poz. 178) w związku z art. 1 ust. 3 oraz art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1706) , Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w przedmiocie odwołania od decyzji Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Szczecinie SPO Nr 85/2022 z dnia 22 lipca 2022 r. na mocy której, przedsiębiorcy Elżbiecie Gałosz prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą Elżbieta Gałosz SKLEP ZIELARSKO – MEDYCZNY „POD MIĘTĄ” w Świdwinie, wymierzono karę pieniężną w wysokości 4 000 zł (słownie: cztery tysiące złotych) z tytułu niewykonania obowiązku określonego w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz.U. z 2019 r. poz. 178) oraz § 3 ust. 2 i § 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 9 grudnia 2015 r. w sprawie uwidaczniania cen towarów i usług (Dz. U. z 2015 r. poz. 2121), **utrzymuje ww. decyzję w mocy.**

Uzasadnienie

W dniach 26 i 28 kwietnia 2022 r. inspektorzy reprezentujący Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Szczecinie zwanego dalej: „Zachodniopomorski WIIH” lub „organ pierwszej instancji”, przeprowadzili kontrolę w placówce detalicznej należącej do przedsiębiorcy (...) dalej: „strona”, „strona postępowania”, „przedsiębiorca”.

Upřednio, zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162 ze zm.), dalej: „Prawo przedsiębiorców”, skierowano do przedsiębiorcy zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli z 29 marca 2022 r., ze wskazaniem zakresu przedmiotowego kontroli, tj.

- 1) legalności wykonywanej działalności,
- 2) przestrzegania przepisów dotyczących uwidaczniania cen,
- 3) przestrzegania terminów przydatności do spożycia i dat minimalnej trwałości oraz okresów trwałości – terminów przydatności do użycia,
- 4) spełniania obowiązujących przepisów wobec przyrządów pomiarowych.

Strona odebrała zawiadomienie w dniu 31 marca 2022 r.

W wyniku działań kontrolnych zbadano sposób uwidaczniania cen dla 100 partii towarów i we wszystkich 100 stwierdzono brak ceny jednostkowej. Partie sprawdzone i zakwestionowane zostały wymienione w załączniku Nr 5 do Protokołu kontroli nr ZK.8361.118.2022.

Powyższe nieprawidłowości naruszały art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2019 r. poz. 178), dalej: „ustawa o cenach” oraz § 3 ust. 2 i § 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 9 grudnia 2015 r. w sprawie uwidaczniania cen towarów i usług (Dz. U. z 2015 r., poz. 2121) dalej: „rozporządzenie Ministra Rozwoju”.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami organ pierwszej instancji, zawiadomieniem z dnia 24 czerwca 2022 r. wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w przedmiocie niewykonania obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o cenach, tj. uwidaczniania cen jednostkowych. Jednocześnie stronę pouczone o przysługującym jej prawie do czynnego udziału w postępowaniu, a w szczególności o prawie wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów, przeglądania akt sprawy, jak również brania udziału w przeprowadzeniu dowodu oraz możliwości złożenia wyjaśnienia.

Żądaniem z dnia 24 czerwca 2022 r. organ pierwszej instancji zwrócił się do strony o wskazanie wielkości obrotów i przychodu uzyskanych za rok poprzedni.

Decyzją SPO Nr 85/2022 z dnia 22 lipca 2022 r. Zachodniopomorski WIIH wymierzył stronie, karę pieniężną w wysokości 4 000 zł za niewypełnienie w miejscu sprzedaży detalicznej obowiązku, o którym mowa w art. 4 ust. 1 tej ustawy oraz § 3 ust. 2 i § 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju.

W dniu 5 sierpnia 2022 r. do Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Szczecinie wpłynęło odwołanie strony. W treści odwołania strona wniosła o obniżenie wysokości kary nałożonej przez organ pierwszej instancji podnosząc, że kwota ustanowiona w decyzji jest zbyt dotkliwa i przekracza możliwości finansowe strony. Jednocześnie wskazała, że nawet kara nałożona na stronę w wysokości kilkuset złotych poważnie osłabi jej budżet, zaś konsekwencją wyższej kary, tj. wyrażonej w tysiącach może być niewypłacalność strony. Wskazała także, że zysk z działalności gospodarczej, którą prowadzi jest jedynym źródłem dochodu a uiszczenie nałożonej kary spowoduje zamknięcie działalności. W odwołaniu strona nawiązała do warunków osobistych.

Jednocześnie w odwołaniu strona przyznała, że stwierdzone w wyniku kontroli niezgodności, tj. brak cen jednostkowych stanowi błąd i nie podlega kwestionowaniu przez skarżącą. Skarżąca nieprawidłowo rozumiała pojęcie „cen jednostkowych”.

Strona nadmieniła także, że popełniony przez nią błąd, a naprawiony, nie wynikał ze złej woli a był spowodowany niewiedzą. Wniosła poza tym o wyrozumiałość i przychyłość podczas rozpatrywania odwołania.

Pismem z dnia 19 lipca 2022 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, dalej: „Prezes UOKiK” poinformował stronę postępowania o toczącym się postępowaniu odwoławczym oraz przysługującym stronie prawie do zapoznania się z aktami i prawie wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów. Strona wyraziła chęć przejrzenia akt ale złożyła wniosek nie do organu drugiej instancji a pierwszej. Po wyjaśnieniu, że akta może przejrzeć w siedzibie organu odwoławczego w Warszawie strona zrezygnowała

z przeglądania akt. W swoim e-mailu z 7 września 2022 r. wskazała, że zależało jej na możliwości wypowiedzenia się, ponieważ akta przeglądała na bieżąco. Przytoczyła także argumenty zawarte w odwołaniu.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił i stwierdził.

Istotą postępowania odwoławczego jest ponowne rozpoznanie i rozstrzygnięcie tożsamej przedmiotowo i podmiotowo sprawy administracyjnej w granicach wyznaczonych rozstrzygnięciem decyzji organu pierwszej instancji. W toku postępowania organ odwoławczy dokonuje oceny, czy odwołanie strony jest uzasadnione oraz sprawdza, czy wydana decyzja była prawidłowa.

Stosownie do art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, w sprawach związanych z wykonywaniem zadań i kompetencji Inspekcji, organem właściwym jest wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem wyższego stopnia i w związku z powyższym, w ramach nadzoru, jest uprawniony do przeprowadzenia niniejszego postępowania.

Z treści art. 4 ust. 1 ustawy o cenach, wynika, iż przedsiębiorca ma obowiązek w miejscu sprzedaży detalicznej i świadczenia usług uwidocznić cenę oraz cenę jednostkową w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości oraz umożliwiający porównanie cen. Ceny i ceny jednostkowe zgodnie z § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju uwidacznia się w szczególności: na wywieszce, w cenniku, w katalogu, na obwolucie, czy też w postaci nadruku lub napisu na towarze lub opakowaniu. Cena jednostkowa dotyczy odpowiednio ceny za litr lub metr sześcienny - dla towaru przeznaczonego do sprzedaży według objętości albo kilograma lub tony - dla towaru przeznaczonego do sprzedaży według masy (§ 4 ww. rozporządzenia).

Czynności kontrolne wykazały, iż ww. przedsiębiorca nie wykonał obowiązków wynikających z art. 4 ust. 1 ustawy o cenach w związku z § 3 ust. 1 i § 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju.

W toku kontroli stwierdzono, iż przy 100 towarach na 100 losowo wybranych i sprawdzonych nie uwidoczniono cen jednostkowych.

W odwołaniu strona podniosła, iż brak cen jednostkowych wynikał z jej niewiedzy i niewłaściwego zrozumienia pojęcia „cena jednostkowa”. Ponadto podniosła, iż kwota ustanowiona w decyzji jest zbyt dotkliwa i przekracza jej możliwości finansowe. Jednocześnie wskazała, że nawet kara w wysokości kilkuset złotych poważnie osłabi jej budżet, zaś wyższa może sprawić niewypłacalność strony. Wskazała także, że zysk z działalności gospodarczej, którą prowadzi jest jedynym źródłem dochodu a uiszczenie nałożonej kary spowoduje jej zamknięcie. W odwołaniu strona nawiązała do warunków osobistych.

Odnosząc się do zarzutów strony wskazanych w odwołaniu wskazać należy, iż przepisy ustawy o cenach są prawem powszechnie obowiązującym i dotyczą każdego przedsiębiorcy świadczącego usługi lub dokonującego sprzedaży detalicznej towarów. Nieznajomość przepisów nie zwalnia z obowiązku prawidłowego uwidaczniania cen i cen jednostkowych. Wskazać bowiem należy, że przepisy pomimo, iż pozostawiają pewien luz decyzyjny, co do

technicznej formy uwidoczniania cen i cen jednostkowych jasno wskazują, że muszą być one uwidocznione w sposób jednoznaczny i umożliwiający ich porównanie.

W tym miejscu należy wyjaśnić, że cena jednostkowa to cena ustalona za jednostkę określonego towaru (usługi), którego ilość lub liczba jest wyrażona w jednostkach miar w rozumieniu przepisów o miarach (art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy o cenach). Cenę jednostkową umieszcza się w celu umożliwienia konsumentowi porównania towarów, które mogą być względem siebie substytucyjne, ale sprzedawane są w różnych gramaturach.

W przedmiotowej sprawie strona nie podała cen jednostkowych przy 100 towarach na 100 sprawdzonych, czyli w 100% wytypowanych do kontroli.

Niezrealizowanie tego obowiązku, zgodnie z art. 6 ust. 1 ww. ustawy, powoduje nałożenie kary pieniężnej w wysokości do 20 000 zł. Przepis ten nakazuje zatem wojewódzkiemu inspektorowi Inspekcji Handlowej wymierzyć karę pieniężną podmiotowi, który nie wykonuje obowiązku określonego w ww. przepisach, choćby naruszenie prawa miało charakter jednostkowy, a w trakcie kontroli przystąpiono do wykonywania zaleceń inspektorów i na dzień wszczęcia postępowania wszystkie nieprawidłowości były wyeliminowane. Ustęp 3 tego artykułu stanowi natomiast iż, przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej uwzględnia się stopień naruszenia obowiązków oraz dotychczasową działalność przedsiębiorcy, a także wielkość obrotów i przychodu.

Prezes UOKiK wskazuje, że celem ustawy o cenach jest ochrona konsumenta oraz prawidłowa konkurencja między przedsiębiorcami. Informacja dotycząca ceny i ceny jednostkowej służy właściwemu poinformowaniu o niej nabywcy, a także stwarza identyczne warunki dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą.

Wskazać w tym miejscu należy, że cechą charakterystyczną sankcji administracyjnej, a taką właśnie jest kara pieniężna nakładana na podstawie przepisów ustawy o cenach, jest jej automatyczne stosowanie wobec podmiotu ponoszącego przypisaną mu obiektywną odpowiedzialność za naruszenie ciążących na nim obowiązków. Samo zaś stwierdzenie – udowodnienie faktu braku właściwej informacji w zakresie m.in. ceny usługi lub towaru, jest wystarczającą przesłanką do nałożenia kary pieniężnej. Nie ma przy tym znaczenia czy niedopełnienie obowiązku uwidocznienia cen w określony sposób nastąpiło z winy (umyślnej czy nieumyślnej) danego podmiotu, czy też nie. Dodatkowo wskazać należy, że ustawa nie przewiduje możliwości badania przez organ Inspekcji Handlowej istnienia winy, bądź jej braku po stronie podmiotu, u którego ujawniono nieprawidłowości. Zatem samo stwierdzenie w wyniku kontroli, że określony podmiot nie zrealizował ciążącego na nim obowiązku ustawowego powoduje konieczność nałożenia kary pieniężnej, która jest karą administracyjną.

Skuteczność kary przejawia się w możliwości jej nałożenia i wyegzekwowania. Żeby kara była odstrasżająca, jej wysokość powinna być dotkliwa dla przedsiębiorcy. Kara nałożona na podmiot musi także spełniać funkcję prewencyjną oraz dyscyplinująco-represyjną, tj. być ostrzeżeniem dla przedsiębiorcy, mającym na celu niedopuszczenie do powstania nieprawidłowości w przyszłości. Wymierzona kara powinna być przy tym proporcjonalna, to jest właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w obrocie dostępne były tylko towary i usługi opatrzone odpowiednimi informacjami na temat ich cen.

Wymierzając sankcję w niniejszej sprawie organ pierwszej instancji zasadnie posłużył się swobodnym uznaniem w granicach określonych prawem kryteriów oraz dopuszczalnych jej

wysokości. Ustalając wysokość kary organ pierwszej instancji prawidłowo uwzględnił kryteria określone w art. 6 ust. 3 ustawy o cenach.

Mając na uwadze powyższe Prezes UOKiK uznaje, iż Zachodniopomorski WIIH wydał decyzję zgodną z obowiązującym stanem prawnym przy uwzględnieniu ustawowych wytycznych wymiaru sankcji wskazanych w art. 6 ust. 3 ww. ustawy oraz wspomnianych wymogów ujętych w celach regulacji.

Wysokość kary pieniężnej ustalona na poziomie 4 000 zł jest, w ocenie organu drugiej instancji, kwotą optymalną realizującą zasady skutecznej, proporcjonalnej i odstraszałej kary ujętej w pomocniczo stosowanej legislacji unijnej tj. art. 8 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 98/6/WE z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom (Dz. U. L Nr 80 z 18.03.1998 r.).

Mając na uwadze powyższe, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie znalazł podstaw do obniżenia kary.

Rozpatrując odwołanie Prezes UOKiK zbadał także kwestię odstąpienia od nałożenia kary na podstawie art. 189 f § 1 pkt 1 Kpa.

Powyższy przepis wskazuje wprost jakie podstawowe przesłanki muszą zostać łącznie spełnione, aby organ mógł odstąpić od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestać na pouczeniu, gdy: waga naruszenia prawa jest znikoma, a strona zaprzestała naruszania prawa. W toku kontroli stwierdzono, że przy 100 towarach na 100 sprawdzonych (czyli wszystkich) nie było cen jednostkowych. Trudno zatem uznać, iż waga naruszenia jest znikoma. Strona usunęła stwierdzone nieprawidłowości a zatem zaprzestała naruszania prawa. Aby mówić o spełnieniu tej przesłanki muszą wystąpić jej obydwie elementy łącznie, tj. naruszenie jest znikome a strona zaprzestała jego naruszenia. W tym przypadku wystąpiła tylko druga z nich. Zatem, mając powyższe na uwadze Prezes UOKiK nie znajduje podstaw dla zastosowania art. 189f pkt § 1 pkt 1 Kpa.

Nie została spełniona również przesłanka z pkt 2 art. 189f § 1 Kpa, ponieważ nie była wydana przez inny uprawniony organ administracji publicznej prawomocna decyzja nakładająca na stronę za to samo zachowanie administracyjną karę pieniężną, jak również strona nie została prawomocnie ukarana za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe, czy też prawomocnie skazana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, a kara ta spełniałaby cele, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna.

Po przeanalizowaniu materiału dowodowego organ odwoławczy stwierdził, że w rozpatrywanej sprawie nie zaistniały również okoliczności, o których mowa w art. 189f § 2 Kpa. Okoliczności i waga naruszenia prawa nie budzą wątpliwości, co do istnienia przesłanek faktycznych uzasadniających nałożenie kary pieniężnej. Strona nie dopełniła obowiązków nałożonych na nią w art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach.

Mając powyższe na uwadze organ drugiej instancji nie znalazł podstaw do odstąpienia od nałożenia kary administracyjnej.

W kwestii wysokości kary i trudnej sytuacji strony Prezes UOKiK informuje, że w myśl art. 67a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz.1540 z późn. zm.) organ, który nałożył karę – organ pierwszej instancji, na wniosek strony w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem strony lub interesem publicznym, może:

- 1) odroczyć termin płatności kary lub rozłożyć jej zapłatę na raty,

- 2) odroczyć lub rozłożyć na raty zapłatę zaległości wraz z odsetkami za zwłokę lub odsetki określone w decyzji,
- 3) umorzyć w całości lub w części zaległości, odsetki za zwłokę lub opłatę prolongacyjną.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 Kpa organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje zaskarżoną decyzję w mocy. Należy przy tym podkreślić, że utrzymanie w mocy zaskarżonej decyzji jest konsekwencją dokonania przez organ drugiej instancji oceny, że decyzja organu pierwszej instancji była prawidłowa i co do istoty sprawy identyczna, jak decyzja podjęta przez organ drugiej instancji. Prezes UOKiK przychylił się tym samym do ustaleń poczynionych w toku postępowania przez organ pierwszej instancji oraz uznał, iż Zachodniopomorski WIIH zasadnie nałożył na przedsiębiorcę, karę pieniężną w wysokości 4.000 zł (słownie: cztery tysiące złotych), z tytułu naruszenia określonych w art. 4 ust. 1 ww. ustawy o cenach, obowiązku uwidaczniania cen jednostkowych towarów. Tym samym, decyzja Zachodniopomorskiego WIIH z dnia 22 lipca 2022 r. SPO Nr 85/2022 o wymierzeniu kary pieniężnej powinna pozostać w obrocie prawnym.

Stosownie do art. 7 ust. 1 i 3 ustawy o informowaniu o cenach, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy uiścić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Szczecinie w terminie 7 dni od dnia, w którym decyzja o nałożeniu kary stanie się ostateczna.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu Ochrony i Konkurencji i Konsumentów orzekł jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie:

1. Decyzja jest ostateczna w toku instancji. W terminie 30 dni od jej doręczenia stronie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Skargę należy wnieść za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Pl. Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa.
2. Od skarg wszczynających postępowanie przed sądem administracyjnym od strony skarżącej pobierana jest opłata, tzw. wpis stosunkowy, zależny od wysokości należności pieniężnej objętej zaskarżonym aktem i wynosi:
 - 1) do 10.000 zł - 4 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 100 zł;
 - 2) ponad 10.000 zł do 50.000 zł - 3 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 400 zł;
 - 3) ponad 50.000 zł do 100.000 zł - 2 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 1.500 zł;
 - 4) ponad 100.000 zł - 1 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 2.000 zł i nie więcej niż 100.000 zł.

3. W przypadku wniesienia od niniejszej decyzji skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, strona ma możliwość ubiegania się o przyznanie prawa pomocy. Prawo pomocy może być przyznane stronie na wniosek złożony przed wszczęciem postępowania lub w toku postępowania sądowoadministracyjnego. Wniosek ten jest wolny od opłat sądowych. Wniosek o przyznanie prawa pomocy należy złożyć do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

Z up. Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Anna Janiszewska
Zastępca Dyrektora
Departamentu Inspekcji Handlowej
/podpisano elektronicznie/